

9. Duka, R. & Ardelean, D. (2010). Phytoncides and phytoalexins – vegetal antibiotics. Journal medical aradean (Arad medical journal), 8(3), 19–25. <http://www.jmedar.ro/pdf/vol13/iss3/JMA13-3-10Duka2.pdf>
10. Rocio González-Lamothe, Gabriel Mitchell, Mariza Gattuso, Moussa S. Diarra, Francois Malouin, and Kamal Bouarab. (2009). Plant Antimicrobial Agents and Their Effects on Plant and Human Pathogens. Int. J. Mol. Sci., 10(8), 3400–3419. doi: 10.3390/ijms10083400
11. Sklyar, T. V., Yusyypiva, T. I. & Slobodyanyuk O. O. (2020). Influence of phytoncide activity of Thuja occidentalis L. on strains of microorganisms under the action of car load (Dnipro city). Ecology and Noospherology, 31(2), 87–92. doi:10.15421/032014
12. Volodarets, S., Gluchov, A. & Zaitseva, I. (2018). Phytoncide activity of woody plants under the conditions of steppe zone. Ekologia (Bratislava), 37(3), 219–229. DOI:10.2478/eko-2018-0018Література

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ НАКОПИЧЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

*Яблуновська І.І., Новописьменний Д.С.
ПКНГ Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Інтенсивні процеси урбанізації та розширення матеріальної бази споживання обумовлюють зростання темпів утворення та обсягів накопичення твердих побутових відходів (ТПВ). До них відносять матеріали та предмети, що у процесі використання людиною для забезпечення життєдіяльності втратили свою первинну цінність, нагромаджуються у місцях її постійного перебування і не використовуються надалі за місцем їх утворення [1]. Щороку в Україні утворюється 11–13 млн тонн твердих побутових відходів. Річна кількість їх на душу населення становить близько 300 кг, при цьому спостерігається суттєва різниця в показниках утворення відходів між міською та сільською місцевостями. Особливої гостроти ця проблема набуває в міських умовах, що пов'язано з високою щільністю населення та дефіцитом вільної площі під об'єкти розміщення ТПВ. В Україні обсяг утворення ТПВ складає понад 10 млн. т на рік, а 90% ТПВ розміщується на сміттєзвалищах та полігонах, санітарно-екологічний стан більшості з яких є вкрай не задовільним і призводить до забруднення повітря, ґрунтів, поверхневих і підземних вод [1]. Основна тенденція вирішення проблем накопичення ТПВ у світовій практиці – поступовий перехід від полігонного захоронення до промислової переробки [1]. Із чотирьох споруджених в Україні сміттєспалювальних заводів працює лише один (у Києві), потужність якого становить 300 000 тонн на рік. Проте двадцятип'ятирічний строк експлуатації всіх цих підприємств уже сплинув.

У обласному центрі м. Полтави гостро стоїть проблема

накопичення відходів полігону – Макухівського сміттєзвалища, яке експлуатується з 1953 року й на даний час уже переповнене (вище 100%). На звалище вивозяться побутові та промислові відходи III-IV класу небезпеки. Територія звалища розташована у критичній близькості до с. Макухівка (300 м), що потребує здійснення постійного, а не тільки періодичного моніторингу стану навколишнього середовища з відбором проб повітря, ґрунту й води з свердловин на території господарського двору міського звалища та шахтних колодязів в с. Макухівка.

Таким чином, звалище ТПВ м. Полтава є одним з найбільш перевантажених об'єктів видалення ТПВ по області, яке ні за своїм екологічним станом, ні за рівнем економічного збитку не повинно приймати відходи [2]. Найбільший вклад у сумарний збиток довікллю від експлуатації даних об'єктів в області здійснює полігон ТПВ м. Кременчука на Деївській горі (11362,985 тис. грн. чи 55,2% від загального збитку по області) та звалище ТПВ м. Полтава, що обслуговується КАТП – 1628, розташоване поблизу с. Макухівка (2331,047 тис. грн. або 11,3%). Суттєвий рівень економічного збитку від забруднення довкілля, що спричиняє полігон ТПВ м. Кременчука на Деївській горі, пояснюється значною кількістю промислових відходів, які надходять на полігон, й зокрема інфекційно-небезпечних відходів 1-2 класу небезпеки (в центрі полігону розташований скотомогильник). На даний час полігон реконструюється з проведенням спеціального облаштування та додаткових заходів захисту довкілля [2].

Вивчення світового досвіду поводження з ТПВ та його впровадження з урахуванням специфіки наших соціально-економічних умов має стати пріоритетним для України у найближчі роки [1]. Важливим кроком для цього є заохочення і розвиток ініціативи населення щодо роздільного збору сміття та реалізації його ресурсоцінних компонентів у мережі пунктів прийому вторинної сировини.

Література

1. Клименко М.О., Пилипенко Ю.В., Мороз О.С. Екологія міських систем: підруч. – Х.: Олді-плюс, 2010. – 294 с.
2. Екологія міста Полтави: Аналіз виконання комплексної програми охорони навколишнього середовища м. Полтави на 2001-2005 роки «Екологія-2005» / Ю.С. Голік, О.Є. Ілляш, А.Д. Локошко та ін. – Полтава: Полтавський літератор, 2005. – 186 с.